

A Debreceni Egyetem Juhász-Nagy Pál Doktori Iskolájának minőségbiztosítási terve

1. A doktori iskola azonosító adatai

1.1 Kódszám: 60

1.2 Intézmény: Debreceni Egyetem, Tudományegyetemi Karok, Természettudományi és Technológiai Kar

1.3 Tudományági besorolás: Biológiai tudományok és Környezettudományok

1.4 A doktori iskola neve: Juhász-Nagy Pál Doktori Iskola

1.5 a Doktori Iskola akkreditálásának éve: 2000 (1993 jogelődök alapján)

2. A doktori iskola vezetője: Tóthmérész Béla, DSc, egyetemi tanár

A doktori iskola programjai:

Alkalmazott Ökológia, Dr. Magura Tibor, DSc

Biodiverzitás, Dr. Barta Zoltán, DSc

Biológia, Dr. Sipiczki Mátyás, DSc

Biotechnológia, Dr. Pócsi István, DSc

Hidrobiológia, Dr. Dévai György, DSc

Kvantitatív és Teresztris Ökológia, Dr. Tóthmérész Béla, DSc

3. A Doktori Iskola vezetőjének munkáját a doktori iskola tanácsa segíti. A tanács tagjai: az iskola vezetője, a programok vezetői, programonként 1 választott képviselő, a doktori iskola titkára, a Doktori Iskola évente választott hallgatói képviselője.

Szavazati joggal rendelkeznek: a programok vezetői, programonként 1 választott képviselő, a doktori iskola titkára.

A doktori iskola tanácsának tagjait az iskola vezetőjének javaslatára az egyetemi/kari doktori tanács nevezi ki, vagy menti fel.

A doktori iskola tanácsának feladata a képzés és fokozatszerzés magas színvonalának, valamint a doktorandusz hallgatóknak az iskola szellemi potenciáljához és tárgyi feltételeihez való hozzáférhetőségének biztosítása.

A meghirdethető *oktatási programokról*, a *témavezetői megbízásokról* és így a doktori téma meghirdetésének jogáról a doktori iskola tanácsa évente dönt és azokat szakmailag indokolt körben nyilvánosságra hozza.

3. Minőségbiztosítási terv

A doktori iskola felvételi, tanulmányi kötelezettségeit, az ösztöndíj folyósítását, a tanulmányok ellenőrzésének módját és azok lezárásának feltételeit a *Debreceni Egyetem Természettudományi és Technológiai Karának doktori szabályzata* tartalmazza.

A doktori iskola *törzstagjait, témavezetőit, oktatóit* a doktori iskola vezetőjének javaslatára a doktori iskola titkára kéri fel a doktori iskola munkájában való részvételre. A megbízás a doktori iskola vezetőjének javaslatára ugyanígy visszavonható, vagy a tag egyéni döntéssel írásban visszavonhatja a megbízás elfogadását.

Felvétel a doktori iskolába. A doktori iskolába történő felvételnél a doktori szabályzatban olyan követelményeket határoztunk meg, amely biztosítékokat teremt a felvett doktoranduszok minőségi munkáját illetően. Megköveteljük az egyetem szabályzata szerinti nyelvtudást, a legalább cum laude minősítésű diplomát, valamint az átgondolt kutatási programot.

A doktori felvételi eljárás pontozása

Az egységes felvételi pontrendszer 100 megszerezhető pontból áll, ami 3 kategóriából tevődik össze.

- Az első kategóriában a jelölt szakmai tájékozottságát, a doktori képzés során megvalósítandó kutatással kapcsolatos terveket, azok megalapozottságát értékeli a felvételi bizottság. Ennek felmérése történhet szóbeli vizsgán és/vagy írásban benyújtott pályázat, kutatási terv alapján. Maximum 40 pont szerezhető.
- A második kategória a jelölt korábbi tanulmányi eredményeit értékeli. Ez lehet a lezárt félévek tanulmányi átlagából képzett mutató és/vagy az egyetemi/mester képzésben szerzett diploma értékelése. Maximum 30 pont szerezhető.
- A harmadik kategória a tudományos „előélet” értékelésére szolgál, dokumentált produktumok (közlemény, TDK dolgozat, stb.) alapján kaphatók pontok. A pontozható teljesítmények azonosak a DE Tehetséggondozó Programjának Szabályzata II. 2. c) pontjában leírt, teljesítménykreditekkel elismerhető produktumokkal. Maximum 30 pont szerezhető. A pontozást a doktori felvételi bizottság az alábbi sávok figyelembevételével alakítja ki:
20–30 pont:
  - elsőszerzős referált folyóirat közlemény („in extenso”)
  - OTDK díjazott előadás, I–III. helyezés
  - országos tervpályázat, I–III. díj (vagy a terv megvétele)
  - igazolt hazai vagy nemzetközi művészeti, szakmai versenyhelyezés10–20 pont:
  - nem elsőszerzős referált folyóirat közlemény

- elsőszerezős, nem helyi és nem TDK előadás, poszter
- OTDK előadás (és/vagy pályamunka), nem díjazott
- országos tervpályázat, nem díjazott

0–10 pont:

- nem elsőszerezős, nem TDK előadás, poszter
- előadás helyi, hallgatói (nem TDK) konferencián
- tervek kiállítása nyilvános kiállításon
- igazolt hangverseny fellépés

A felvétel követelménye egy középfokú C típusú nyelvvizsga, erre pont nem adható. Az ezen felüli nyelvvizsga teljesítményt plusz pontokkal lehet jutalmazni. Egy középfokú C típusú, vagy egy felsőfokú A vagy B típusú nyelvvizsga 3 pontot, míg egy felsőfokú C típusú nyelvvizsga 5 pontot ér.

Képzés: A felvételt nyert hallgatók hat féléves képzésben részesülnek. A sikeres teljesítés feltétele 180 kredit megszerzése.

A program összeállításában kettős célt kívánunk megvalósítani. A doktori iskolához csatlakozóktól megkívánjuk, egyrészt az életfolyamatok szabályzásának különböző szintű vizsgálatában a nemzetközi szinten elfogadható kutatási eredményeket, másrészt a hallgatók számára biztosított kurzusoktól elvárjuk, hogy azok tükrözzék tématerületük napjainkban elfogadott modern trendjeit mind tematikájukban, mind módszereikben.

A **Doktori Iskolába** felvételt nyert és a képzésben részt vevő PhD hallgatóknak a következőkben felsorolt kutatási és tanulmányi feladatokat írja elő. A 3 éves (6 féléves) tanulmányi idő alatt a PhD hallgató 180 kreditet teljesít, majd az előírt szabályzatoknak megfelelően doktori szigorlatot tesz és megvédi a PhD értekezését.

A 180 kredit értékű tanulmányi előírást a következők szerint lehet teljesíteni. A 180 kreditből a PhD hallgató a 6 félév alatt 144 kredit értékű kutatómunkát végez (félévenként 24 kredit), amit a témavezetője a leckekönyvben aláírásával igazol. A PhD hallgató a Doktori Iskola által meghirdetett tanulmányi kurzusokból 36 kreditet teljesít a 6 félév alatt. A PhD hallgatók számára az alábbi táblázatban összefoglaljuk a javasolt kredit szerzést.

A tanulmányi félév elfogadásához a PhD hallgátónak félévenként legalább 24 kreditet kell teljesíteni, a fennmaradó krediteket az abszolutórium kiállításához kell maradéktalanul teljesíteni. Az 5. és a 6. félévben, a PhD hallgatóknak azt javasoljuk, hogy mentesítsék magukat a tanulmányi feladatok alól és koncentráljanak a PhD értekezés megírására, ill. a tudományos közlemények elkészítésére. Az egyes kurzusokat a hallgatók a témavezetőjükkel konzultálva veszik fel.

A doktorandusz által ellátott oktatási tevékenységért a doktori iskola tanácsának döntése szerint oktatási kredit adható. E tevékenységből a doktori képzés 6 féléve során összesen legfeljebb 45 kredit szerezhethető. 1 kredit: egy féléven át végzett, a feladat jellegétől függően heti 1-2óra oktatási tevékenység. Az oktatási feladatot és annak kreditértékét az indexben

szerepeltetni kell. A feladat teljesítését az adott oktatási modulért felelős szervezeti egység vezetője igazolja.

Minden doktorandusz évente egyszer köteles beszámolni addig elért kutatási eredményeiről a program tanárai és doktoranduszai előtt. A beszámolót, amelynek formájaként illusztrált előadás kívánatos, vita követi, melynek célja a doktorandusz vitakészségének fejlesztése. Ezekről a beszámoló előadásokról a doktori iskola minden érintettjét értesítjük, s azokon az iskola tagjai részt vehetnek.

Az abszolutóriumra bocsátás feltétele, hogy a jelölt a doktori iskola szabályzataiban meghatározott számú és megoszlású kreditpontokkal rendelkezék.

A doktori tanulmányok lezárása után a doktori fokozatszerzési ***eljárásra bocsátásról*** – a témavezető véleményét kikérve – a doktori iskola tanácsa dönt. Az egyéni felkészülést követő fokozatszerzési eljárás engedélyezésének szabályait a doktori szabályzat külön rögzíti.

Az értekezés eljárásra bocsátásának feltétele két impaktos közlemény publikálása; az egyik esetén az értekezés készítője az első szerző kell legyen.

A ***doktori szigorlatot*** szigorlati (vizsga) bizottság előtt kell letenni. A szigorlati bizottságot a kari/egyetemi doktori tanács doktori fokozattal rendelkező személyekből hozza létre. A bizottság legalább egyharmada az egyetemmel közalkalmazotti jogviszonyban vagy munkaviszonyban nem álló, s a jelölt témavezetésében részt nem vett külső szakember.

A doktori disszertáció benyújtásának előfeltételei. Publikációs követelmények. A minőségbiztosítás fontos eszköze, hogy a jelölteknek a védésig megfelelő számú és minőségű publikációval kell rendelkezniük. A Doktori Iskola tanácsa által a védésre bocsátás feltétele megfelelő számú, a jelölt témájához kapcsolódó impaktfaktorral rendelkező tanulmány publikálása. Mindezeket túl a jelöltnek igazolnia kell önálló tudományos munkásságát hazai és nemzetközi konferenciákon szerepléssel tehet meg. A publikációk alkalmasságát a védésre bocsátás feltételeként valamennyi jelölt esetében a doktori iskola tanácsa értékeli.

A levelező és egyéni képzésben résztvevők disszertációja benyújtásának előfeltétele egy ún. belső védés megtartása, melynek során az előopponenseknek nyilatkozniuk kell, hogy a kézirat és annak nyilvános megvédése megfelel-e a PhD-szintnek.

Az értekezés benyújtásának feltétele két impaktos közlemény publikálása; az egyik esetén az értekezés készítője az első szerző kell legyen.

A ***doktori értekezést*** a bíráló bizottság előtt nyilvános vitában kell megvédeni. A vita nyilvánosságáról az egyetem gondoskodik. A bíráló bizottság elnöke az egyetem szakmailag illetékes tanára; a bizottság elnökét és tagjait az egyetem és a doktori iskola javaslata alapján a Tudományterületi Doktori Tanács jelöli ki. A bizottságban legalább 1/3-a külső szakember legyen.

A vitára meg kell hívni a szakma jeles képviselőit, a meghívóhoz mellékelni kell az értekezés összefoglalását és az új eredményeket bemutató *téziseket*. A doktori értekezést bemutató tézisfüzetnek és az értekezésnek is tartalmaznia kell a témavezető, az opponensek (közülük is legalább az egyik külső szakember) nevét, valamint az intézmény nevét, s ha a jelölt külső intézményben dolgozott a külső intézmény nevét is. A doktori értekezés archiválásakor, illetve publikálásakor a fentiekén túl a bíráló bizottság tagjainak nevét is csatolni kell.

A doktori fokozatot, a szabályzat szerinti eredményesség és a Tudományterületi Doktori Tanács javaslata alapján az *egyetemi doktori tanács* ítéli oda.

Nyilvánosság, tudományetikai szempontok érvényesülése

A minőségbiztosítás elfogadott elve az, hogy a doktori iskolában résztvevő hallgatók és az abban résztvevő kutatók, az elért eredményeket, az etikai szempontok messzemenő betartásával, nemzetközi- és magyar nyelvű folyóiratokban publikálják. Ez a tény egyértelműen biztosítja az eredmények nyilvánosságát. A hallgatók 2001 óta, minden évben résztvettek a Biológiai és Ökológiai Intézet által szervezett Tudomány napi Rendezvényeken. Az intézet és a Doktori Iskola minden évben előadói fórumot teremt a PhD hallgatók számára. A PhD hallgatók témavezetői és hallgatók mindenkor figyelmet fordítanak az előírások, a humán egészségügyi- és az állatvédelmi előírások messzemenő betartására. A témavezetők emberi magatartása, a laboratóriumokban kialakított emberi- és szakmai légkör mindenkor biztosítja a tudományetikai szempontok érvényesülését.